

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Szepesi és Társai Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek, a jogtanácsos által képviselt **Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsa**, mint az Országos Rádió és Televízió Testület jogutódja (1088 Budapest, Reviczky u. 5.) alperes ellen műsorszolgáltatási ügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2010. évi február hó 4. napján kelt 24.K.30.015/2008/27. számú ítélettel kiegészített 2010. évi január hó 5. napján kelt 24.K.30.015/2008/26. számú ítélete ellen a felperes által 28. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 15 000 (azaz tizenötezer) forint másodfokú perköltséget, valamint az államnak - az adóhatóság külön felhívására - 36 000 (azaz harminchatezer) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes 2004. június 10-én a II. kategóriába sorolva sugározta az „.....” című műsorszámot. Két eltérő szociális, kulturális háttérű családot választottak be a műsorba, és kicserélték az édesanyákat. A műsor alapvető tartalmát az adta meg, hogy az eltérő családok hogyan fogadták be-, vagy éppen hogyan taszították ki a

másik édesanyát, illetőleg az édesanyák hogyan tudtak reagálni a másik családban őket ért piszkálódásokra, hogyan tudtak megfelelni a követelményeknek.

Az alperes értékelése szerint a műsorszámban a lelki terror (pszicho terror) alkalmazása kritika, illetve ellenpontosítás nélkül jelent meg, a káros következmények említésre sem kerültek, a folyamatban szülői jóváhagyással a kiskorúak is részt vettek. A műsorszám egyes elemeinek elemzését, illetőleg a pszicho terrorra vonatkozó szakmunkák alapján az alperes azt állapította meg, hogy a felperes megsértette a rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. tv. (a továbbiakban: Rttv.) 5/B.§-ának (3) bekezdését, a műsorszám előzeteseinek sugárzásával pedig az Rttv. 5/A.§ (2) bekezdését. Ezért figyelemmel az Rttv. 112.§ (1) bekezdésének c/ pontjára, a 1436/2004.(X.21.) számú határozatával egy alkalommal 10 percre felfüggesztette a felperes műsorszolgáltatási jogosultságának gyakorlását, és meghatározott tartalmú közlemény közzétételére kötelezte.

A felperes keresete nyomán indult 24.K.34.191/2004. számú peres eljárásban az elsőfokú bíróság a felperes indítványára igazságügyi szakértőt rendelt ki, akinek véleményét pszichológiai szempontból megalapozottnak értékelte, de ítéletének alapjául nem fogadta el. Végső következtetése szerint a szakvélemény nem igazolta a műsorszám III. kategóriába való klasszifikálását, ezért a 20. sorszámú ítéletével az alperesi határozatot hatályon kívül helyezte.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla a 4.Kf.27.294/2007/4. számú végzésével az elsőfokú bíróság 24.K.34.191/2004/20. számú ítéletét hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására, és újabb határozat hozatalára utasította. Az új eljárásra vonatkozó iránymutatás szerint az elsőfokú bíróságnak fel kellett oldania az igazságügyi szakértői vélemény ellenmondásait, mivel csak ezt követően kerülhetett abban a helyzetben, hogy a véleményt, mint aggálytalant, ítéletének alapjául elfogadja, vagy mint aggályost, teljes körűen elvesse.

A megismételt eljárásban a korábban eljáró igazságügyi szakértő dr. Bagdi Emőke bejelentette, hogy szakértői jogosítványát visszaadta, ezért az elsőfokú bíróság dr.Galambosné dr. Szokoly Mária igazságügyi szakértőt rendelte ki.

Az írásbeli 17. sorszámú szakértői véleményben megjelenő ellentmondások feloldására és hiányosságainak pótlására az elsőfokú bíróság elrendelte az igazságügyi szakértői vélemény szóbeli kiegészítését. Az elsőfokú bíróság álláspontjának kialakítása során megtekintette az adathordozót, és a kiegészített szakértői véleményt aggálytalanként elfogadva elutasította a felperes keresetét. Értékelése szerint az alperes kellően bizonyította, hogy a műsorszámot a felperes jogsértő módon sorolta II. kategóriába, ezért megsértette az Rttv. 5/B.§ (2) illetve (3) bekezdésében foglaltakat. A helytelen besorolás pedig az előzetesek esetében maga után vonta az Rttv. 5/A.§ (2) bekezdésének megsértését is. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában kitért arra is, hogy a kereseti kérelemben foglaltakkal szemben az alperes mind a tényállás tisztázási, mind indokolási kötelezettségének eleget tett.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, a kereseti kérelem szerinti ítélet meghozatalát kérte. Változatlan álláspontja szerint a műsorszám, figyelemmel az 1494/2002. (X.17.) ORTT állásfoglalásra, megfelelt az Rttv. 5/B.§ (2) bekezdésében meghatározott II. kategóriába sorolandó műsorszámnak. Az igazságügyi szakértői vélemény teljesen egyértelmű volt abban, hogy a műsorszám önmagában nem alkalmas a kiskorúak egészséges személyiségfejlődésének veszélyeztetésére, amely véleményt az elsőfokú bíróság teljességgel figyelmen kívül hagyott. Azt a körülményt sem helytállóan értékelte az elsőfokú bíróság, hogy a szakértői vélemény szerint a műsorszám nem okozhatott károsodást.

Az elsőfokú bíróságnak az a megközelítése, hogy az egyéb körülmények ténylegesen „leronthatják” egy-egy műsorszám kategorizálását, úgy az alperesnél, mint a felperesi oldalon teljesíthetetlen jogalkalmazást, jogkövetést kíván. Hangsúlyozta, hogy az Rttv. az átlagos személyiségű, átlagos szociális, kulturális háttérű és családi környezetű gyermekeket alapul véve határozza meg az egyes kategóriákat, és bizonyára mindig találhatók olyan kiskorúak, akár pro-, akár kontra, akik számára a kérdéses alkotás teljesen más üzenettel és hatásokkal bír, mint a korosztály átlag gyerekeinél. Az igazságügyi szakértő határozottan állást foglalt abban, hogy önmagában a műsorszám kapcsán negatív hatást nem tart valószínűsíthetőnek, bármiféle károsodás csak egyéb körülmények együttes hatásaként, a néző egyéni helyzetétől függően merülhet fel.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a szakértőnek a pszicho terror kapcsán tett megállapításait csak részben vette figyelembe. A fogalmi elemeket az igazságügyi szakértő az elsőfokú bíróság többszöri kérdésfeltevése eredményeként végül is megvalósultnak gondolta, de a műsoralkotók céljára, valamint a műsor végén található megbeszélésre, feloldásra tekintettel - a fogalmi elemeken túl - ezt még sem tartotta valójában annak. A műsorszámon belüli szituációknak a feszültség szintje nem haladta meg azt a mértéket, ami bármely családban egyszer-egyszer bekövetkezhet. A műsor továbbá kimondottan megvilágította és helytelenítette az olyan nevelési formákat, amelyek a valós életben - és nem a képernyőn való megjelenésük által - ténylegesen negatív irányba befolyásolhatják a kiskorúak személyiségfejlődését.

Az alperes ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte, mivel az helyesen állapította meg, hogy a műsorszám alkalmas a kiskorúak fizikai, szellemi és erkölcsi fejlődéseinek súlyosan kedvezőtlen befolyásolására. Hivatkozott arra, hogy teljes mértékben osztja az elsőfokú ítélet azon megállapításait, amelyek a szakértői vélemény ellentmondásainak feloldására vonatkoznak.

A felperes fellebbezése nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság, a fellebbezési eljárás terjedelmét a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 247.§-ának (2) bekezdésére figyelemmel - alkalmazva a Pp. 253.§-ának (3) bekezdését - a felperesi fellebbezésben előadott indokok szerint határozta meg, ennek folytán

nem érintette az elsőfokú ítéletnek az eljárásjogi kérdésekben kifejtett megállapításait, csak a műsorszám klasszifikációjára vonatkozóan vizsgálódott.

A Fővárosi Ítéltábla elődlegetesen utal arra, hogy a műsorszámok besorolása, mérlegelési- és nem különleges szakértelmet igénylő kérdés (Legfelsőbb Bíróság Kfv.IV.37.224/2005/7. számú ítélete, melynek nyomán a Fővárosi Ítéltábla előtt több azonos megállapítást tartalmazó ítélet keletkezett). Tekintettel azonban arra, hogy az elsőfokú bíróság a felperes indítványára belebocsátkozott az igazságügyi szakértői bizonyításba és a szakértői vélemény értékeléséhez kapcsolódó eljárási hiba miatt került sor az elsőfokú eljárás megismétlésének elrendelésére, az elsőfokú bíróság már másként, mint a szakértői bizonyítás jogszerű lefolytatásával és a vélemény értékelésével, nem hozhatott ítéletet.

A Pp. 206.§-ának (1) bekezdése szerint a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli és meggyőződése szerint bírálja el. Az elsőfokú bíróság az igazságügyi szakértői bizonyításnak a felperes indítványára adott helyt. A szakértői vélemény, mint minden más bizonyíték, a bíróság szabad mérlegelése alatt áll, azaz a bíróság meggyőződése szerint állapítja meg a szakvélemény bizonyító erejét, mérlegelve annak logikai egységességét, meggyőző erejét, összeveti a per egyéb adataival, szükség esetén feloldja annak ellentmondását. A szakértői véleményre alapított ítéleti tényállás kapcsán jogszabálysértés csak akkor állapítható meg, ha az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása iratellenes, okszerűtlen, a logika szabályaival ellentétes megállapításokat rögzít. A felperes fellebbezésében ilyen-, álláspontja szerint helytálló indokokra hivatkozott.

Az Rttv. 5/B.§-ának (2) bekezdése szerint azt a műsorszámot, amely tizenkét éven aluli nézőben félelmet kelthet, illetve amelyet koránál fogva nem érthet meg vagy félreérthet, a II. kategóriába kell sorolni. Az ilyen műsorszám minősítése: tizenkét éven aluliak számára a megtekintése nagykorú felügyelete mellett ajánlott. Az 5/B.§ (3) bekezdése szerint azt a műsorszámot, amely alkalmas a tizenhat éven aluliak fizikai, szellemi vagy erkölcsi fejlődésének kedvezőtlen befolyásolására, különösen azáltal, hogy közvetett módon utal erőszakra, illetve szexualitásra, vagy témájának meghatározó eleme az erőszakos módon megoldott konfliktus, a III. kategóriába kell sorolni. Az ilyen műsorszám minősítése: tizenhat éven aluliak számára nem ajánlott.

A műsorszám megtekintése alapján a Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy alapvetően csak keret volt az édesanyák átmeneti kicserélése, a műsorszám vezérfonala a családi mobing volt, a vendég-anya szekálása, fúrása. A felperesi indítványra szerzett, kiegészített igazságügyi szakértői vélemény alátámasztotta azon alperesi megállapítást, amely szerint a műsorszámban megvalósult a pszicho terror.

Az igazságügyi szakértő szakvéleményben a műsoralkotó céljára tekintettel írta azt, hogy nem valósult meg pszicho terror, de ezt kiegészítette azzal, hogy amennyiben a céltól eltekint, abban az esetben a műsorszám megfelel a fogalomnak. Tekintettel

arra, hogy - szemben a felperesi fellebbezésben foglaltakkal - a műsorszám klasszifikálása szempontjából teljes mértékben irreleváns a műsoralkotó célja - a műsorszám adott esetben céljával teljesen ellentétes hatást is elérhet -, a másodfokú bíróság nem látta aggályosnak a szakértői véleménynek a pszicho terror megvalósulására vonatkozó megállapítását.

A felperesi fellebbezésnek az „egyéb körülményekre” történt hivatkozására nézve a másodfokú bíróság a következőket állapította meg.

Az elsőfokú bíróság helytállóan emelte ki a szakértői vélemény kapcsán, hogy a kiskorúak veszélyeztetését nem önmagában a műsorszám(ok) idézi elő: mindig van olyan „egyéb” körülmény, amely - mint a felperes fogalmazott akár pro-, akár kontra - hat a nézőkre. Mivel a kiskorúak nem steril környezetben nőnek fel, személyiségfejlődésük nem a világtól elzártan zajlik, igenis figyelembe kell venni, hogy a műsorszám még fokozza a környezet frusztrációját, még inkább veszélyezteti az egészséges jellem fejlődését, vagy pedig inkább a társadalom általános értékrendjét erősíti. Az értékelés során, a fellebbezésben foglaltakkal szemben, nem kell abszurdig vinni az egyéniesítést, az általános elvekhez kell igazodni, azok követése pedig nem teljesíthetetlen elvárás.

Az írásbeli igazságügyi szakértői vélemény tartalmaz ugyan olyan megállapítást, amely szerint egy mintát nem tart valódi mintának, de az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy ezzel a műsorszámban közvetített magatartás minta jellegét sem zárta ki. Amikor ezen általános előadást az elsőfokú bíróság összevetette azzal, hogy a média milyen erővel érvényesül, okszerű következtetésre jutott: valószínűsíthető a kiskorúak fejlődésének kedvezőtlen befolyásolása. A felperesi fellebbezésben felhívott 1494/2002. (X.17.) ORTT állásfoglalás, összhangban az Rttv. 5/B.§ (3) bekezdésével, a kedvezőtlen befolyásolást elégségesnek tekinti ahhoz, hogy a műsorszámot a III. kategóriába kelljen sorolni.

A Fővárosi Ítéltábla a fentiekre tekintettel azt állapította meg, hogy az igazságügyi szakértői véleményre alapított elsőfokú ítélet egyes-, szakértői véleményen alapuló következtetései vitatása a felperesi oldalon nem vezetett eredményre, az elsőfokú bíróság ítélete okszerű, logikus indokon nyugszik. Ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 254.§-ának (3) bekezdése alapján, helyes indokainál fogva, helybenhagyta.

Az alperest megillető másodfokú perköltségről a Pp. 78.§-ának (1) és (2) bekezdése alapján rendelkezett a Fővárosi Ítéltábla, míg a felperes a 6/1986. (VI.26.) IM. számú rendelet 13.§-ának (2) bekezdése alapján viseli a fellebbezési illetéket.

Budapest, 2010. évi november hó 24. napján

Dr. Rothermel Erika s.k. a tanács elnöke, Huszárné dr. Oláh Éva s.k. előadó bíró,
Dr. Losonczy Erzsébet s.k. bíró

A kiadmány hitelűl: